

Spouwverblijven en isoleren

In veel woningen in Nederland wonen vleermuizen in de spouwmuur. Zij kunnen bijvoorbeeld via open stootvoegen de spouwmuren invliegen en daar langere tijd verblijven. Bij spouwmuurisolatie worden deze dieren helaas vaak gedood en verdwijnen hun verblijfplaatsen. Beide zijn wettelijk verboden op basis van de Omgevingswet. Door natuurvriendelijk te isoleren krijgen de dieren eerst de kans om weg te vliegen, voordat wordt geïsoleerd. Verder moet het isolatiebedrijf zorgen voor een nieuwe verblijfplaats, door een deel van de spouwmuur vrij te houden (spouwverblijf).

Het vullen van de spouwmuur zorgt voor een betere isolatie en vaak ook voor een betere vochthuishouding van een woning. Gecertificeerd adviesbureau Atriensis heeft een onafhankelijk bouwfysisch onderzoek uitgevoerd naar het Natuurvriendelijk Isoleren¹. Specifiek naar het risico op vochtproblemen bij de aansluiting van de spouwmuur met het dak en naar het effect van het spouwverblijf op het energielabel van de woning.

Uit het onderzoek blijkt dat een woning met een spouwverblijf nog steeds goed is geïsoleerd. Bij woningen waar alleen de spouw - en niet het dak - is geïsoleerd, is het belangrijk om vooral de zolder of kamer achter het spouwverblijf goed te ventileren, om eventuele vochtproblemen te voorkomen. Goed ventileren is overigens ook belangrijk bij spouwmuurisolatie zonder spouwverblijf.

In deze brochure vindt u meer informatie over dit onderzoek.

Onderzoek

Tijdens het onderzoek zijn verschillende geïsoleerde en niet geïsoleerde spouwdieptes onderzocht. Ook zijn verschillende dakopbouwen meegenomen in het onderzoek. Deze waren zowel geïsoleerd aan de binnen- en buitenkant als niet geïsoleerd. Voor isolatie aan de buitenzijde is rekening gehouden met de huidige nieuwbouweis, Rc 6,3 m²K/W. Voor isolatie aan de binnenzijde is rekening gehouden met een Rc van 3,5 m²K/W, conform de adviesdikte volgens de standaard voor isolatie van bestaande woningen².

Om het risico op vochtproblemen in kaart te brengen, is een koudebrugberekening uitgevoerd. Daarbij is gekeken wat de oppervlaktetemperatuur aan de binnenzijde van de constructie wordt met de verschillende isolatiediktes. Voor dezelfde scenario's is voor een veel voorkomend woningtype het primair fossiel energieverbruik EP2 vastgesteld. Deze EP2-waarde is bepalend voor het energielabel.

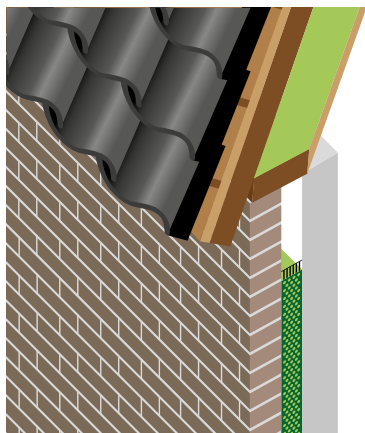
Resultaten

Vocht

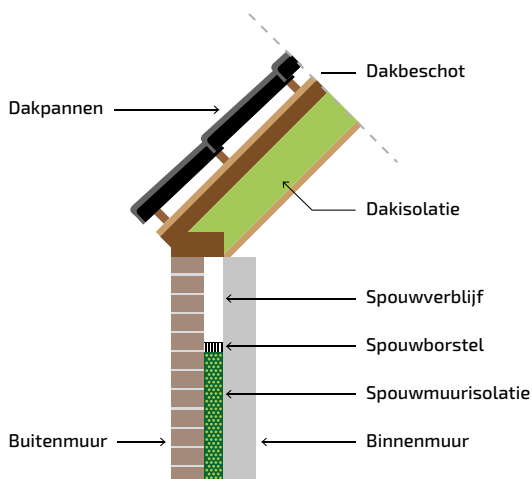
Uit het onderzoek is gebleken dat in een woning met zowel dak- als

¹ 230329 (FS) Bouwfysische analyses spouwverblijven Provincie Utrecht V2.0.pdf (atriensis.nl)

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/03/18/kamerbrief-standaard-voor-woningisolatie>

*Afbeelding 1:
Zijaanzicht spouwverblif*

*Afbeelding 2:
Dwarsdoorsnede spouwverblif*

spouwmuurisolatie een spouwverblif weinig tot geen gevolgen heeft. Bij wisselende binnen- en buitentemperaturen blijft de kans op inwendige condensatie in een woning mét en zonder spouwverblif ongeveer hetzelfde.

Bij woningen waar alleen de spouw - en niet het dak - is geïsoleerd, is het belangrijk om vooral de zolder of kamer achter het spouwverblif goed te ventileren, om eventuele vochtproblemen te voorkomen. Dit komt omdat er geen luchtstroom meer aanwezig is in de spouw. De kieren bij het dak hebben daardoor minder effect op het drogen van eventueel vocht in het spouwverblif. Daardoor bestaat een kleine kans dat vochtige lucht in het spouwverblif

condenseert. Als de luchtvochtigheid in de woning te hoog is, bestaat er dan een - minimale- kans op vochtproblemen. Dit geldt ook in situaties zonder spouwverblif.

Ventilatie voorkomt vochtproblemen

Het is daarom belangrijk dat de woning een goed binnenklimaat heeft en dat de bewoners weten hoe ze hun woning goed kunnen ventileren om een hoge luchtvochtigheid binnen te voorkomen. Dit geldt ook voor de ruimte achter het spouwverblif. Daar is het advies ook om geen kast direct tegen de wand te zetten, maar wat ruimte over te laten. Mocht het binnenblad nat worden, dan kan deze door lucht weer drogen.

Aandachtspunten bij al bestaande vochtproblemen

In sommige woningen zijn er in de huidige situatie al vochtproblemen bij de aansluiting van het dak en de spouwmuur. Dit komt voor bij bergingszolders met een vlizotrap. In zo'n situatie is het belangrijk dat ook het dak wordt geïsoleerd. Daarnaast moet de gevel goed drogen voor er spouwmuurisolatie wordt aangebracht. En ook hier is een goede ventilatie nodig.

Energielabel blijft gelijk

Uit het onderzoek is gebleken dat er slechts een minimaal warmteverlies is door het toepassen van een spouwverblijf. Dit heeft zo'n gering negatief effect op de EP2-waarde van een woning dat dit geen labelsprongen tot gevolg heeft. Bij het spouwverblijf op een langsgevel van de woning is het effect dusdanig klein dat het verwaarloosbaar is.

Meer informatie

Kijk voor meer informatie over natuurvriendelijk isoleren op www.natuurvriendelijkisoleren.nl. Daar vindt u ook de link naar het volledige onderzoek.